

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 vtrum religio sit vna virtus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

ARTICVLVS III.

Verum religio sit vna virtus.

AD TERTIVM sic proceditur Videtur, quod religio non sit vna virtus. Per religionem enim ordinatur ad Deum, ut dicitur est. In Deo autem est accipere tres personas, & iterum multa attributa, que saltem ratione differunt. diuersa autem ratio obiecti sufficit ad diuersificandum virtutes, ut ex supra dictis patet. ergo religio non est vna virtus.

¶ 2 Præter. Vnus virtutis unus est actus. Habitus enim distinguuntur secundum actus: religionis autem multi sunt actus, sicut colere, & seruire, vouere, orare, sacrificare, & multa huiusmodi. ergo religio non est vna virtus.

¶ 3 Præter. Adoratio ad religionem pertinet: sed adoratio alia ratione adhibetur imaginibus, & alia ipsi Deo. Quia ergo diuersa ratio distinguit virtutes, videtur quod religio non sit vna virtus.

SED CONTRA est, quod dicitur Eph. 4. Vnus Deus, vna fides: sed vera religio protestatur fide uni Deo. ergo religio est vna virtus.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra habitum est, habitus distinguuntur secundum diuersam rationem obiecti. Ad religionem autem pertinet exhibere reuerentiam uni Deo secundum unam rationem, in quantum scilicet est primum principium creationis, & gubernationis rerum, unde ipse dicit Malach. 1. Si ergo pater, ubi honor meus? Patris enim est & producere, & gubernare: & ideo manifestum est, quod religio est vna virtus.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod tres personæ diuinæ sunt unum principium creationis, & gubernationis rerum: & ideo eis una religio seruatur. Diuersæ autem rationes attributorum concurrunt ad rationem primi principij: quia Deus producit omnia, & gubernat sapientia, voluntate, & potentia bonitatis suæ: & ideo religio est vna virtus.

AD SECUNDUM dicendum, quod eodem actu homo seruit Deo, & colit ipsum. Nam cultus respicit Dei excellentiam, cui reuerentia debetur. Seruitus autem respicit subiectionem hominis, qui ex sua conditione obligatur ad exhibendum reuerentiam Deo. Et ad hæc duo pertinent omnes actus, qui religioni attribuuntur: quia per omnes homo protestatur diuinam excellentiam, & subiectionem suam ad Deum vel exhibendo aliquid diuinum.

F bendo aliquid ei, vel iterum assumendo aliquid diuinum. AD TERTIVM dicendum, quod imaginibus non exhibetur religionis cultus, secundum quod in seipsis consideratur, quasi res quedam, sed secundum quod sunt imagines ducentes in Deum incarnatum. Motus autem, qui est in imagine, prout est imago, non consistit in ipsa, sed tendit in id, cuius est imago. Et ideo ex hoc, quod imaginibus Christi exhibetur religionis cultus, non diuersificatur ratio patriæ, nec virtus religionis.

ARTICVLVS IIII.

Verum religio sit specialis virtus ab alijs diuina.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod religio non sit specialis virtus ab alijs diuina. Dicit enim Augustinus 10. de ciuitate Dei. Verum sacrificium est omne opus quod geritur, ut sancta loci ceteritate Deo iungamur: sed sacrificium pertinet ad religionem. ergo omne opus virtutis ad religionem pertinet: & sic non est specialis virtus.

¶ 2 Præter. Apostolus dicit ad Cor. 10. Omnia in gloriam Dei faciunt: sed ad religionem pertinet aliqua facere ad Dei reuerentiam, ut supra dictum est. ergo religio non est specialis virtus.

¶ 3 Præter. Caritas, qua diligitur Deus, non est virtus distincta a caritate, qua diligitur proximus: sed sicut dicitur in 8. Ethic. Honorari propinquum est ea, quod est amari. ergo religio, qua honoratur Deus, non est virtus specialiter distincta ab obseruantia, vel dulcia, vel pietate, quibus honoratur proximus. ergo non est virtus specialis.

SED CONTRA est, quod ponitur aliqua pars iustitie ab alijs eius partibus distincta. RESPON. Dicendum, quod virtus ordinatur ad bonum, ubi est specialis ratio boni, ubi oportet esse specialem virtutem. Bonum autem ad quod ordinatur religio, est exhibere Deo debitum honorem: honor autem debetur unicuique ratione excellentiæ. Deo autem competit singularis excellentia, in quantum omnia in infinitum transcedit secundum omnimodum excessum: unde ei debetur specialis honor. Sicut in rebus humanis, videmus quod diuersis excellentiis personarum diuersus honor debetur, alius quidem patri, alius regi, & sic de alijs. Unde manifestum est, quod religio est specialis virtus.

Inf. ar. 4. ad 2. & 3.

Art. 1. huius quest.

q. 50. art. 2. ad 2. & q. 47. art. 5. & q. 23. art. 4. & 5.

In locis citatis arg. 1.

Super Questionis octuagesimæ primæ articulum tertium.

Super Questionis octuagesimæ primæ articulum quartum.

In articulo eiusdem questionis in responsione ad secundum, dubium